

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันสภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยกำลังเผชิญกับปัญหาสภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำ และมีสถานการณ์ทางการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้องทำให้ในการดำเนินธุรกิจต้องประสบปัญหาในการบริหารกิจการ ซึ่งอุปสรรคต่างๆ ดังกล่าวได้ก่อให้เกิดผลเสียหายต่อตลาดทุน นักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียในธุรกิจ(Business Stakeholders) จากการศึกษาที่สถานการณ์ดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อธุรกิจหลายประเภท รวมถึงธุรกิจเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยที่ธุรกิจประเภทดังกล่าวมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศไทย เนื่องจากมีส่วนเกี่ยวข้องและความสัมพันธ์กับธุรกิจอีกหลายประเภทนอกจากนี้ยังมีความสำคัญต่อวิถีการดำรงชีวิตของประชาชนทั้งในปัจจุบันและในอนาคตธุรกิจเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ซึ่งส่งผลกระทบต่อการพัฒนาสังคมและการดำเนินชีวิตของประชาชนมากยิ่งขึ้นนอกจากนี้ยังเป็นการช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ทันสมัย มีความสะดวกสบายมากขึ้น อนึ่ง กิจการประเภทดังกล่าวต้องรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว 3 ด้านคือ(1) การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี (Technology Change) (2) การเปลี่ยนแปลงของกฎระเบียบข้อบังคับใหม่ๆ (Regulatory Change) และ (3) พฤติกรรมของมนุษย์ที่เปลี่ยนแปลงไป (Consumer Behavior Change)

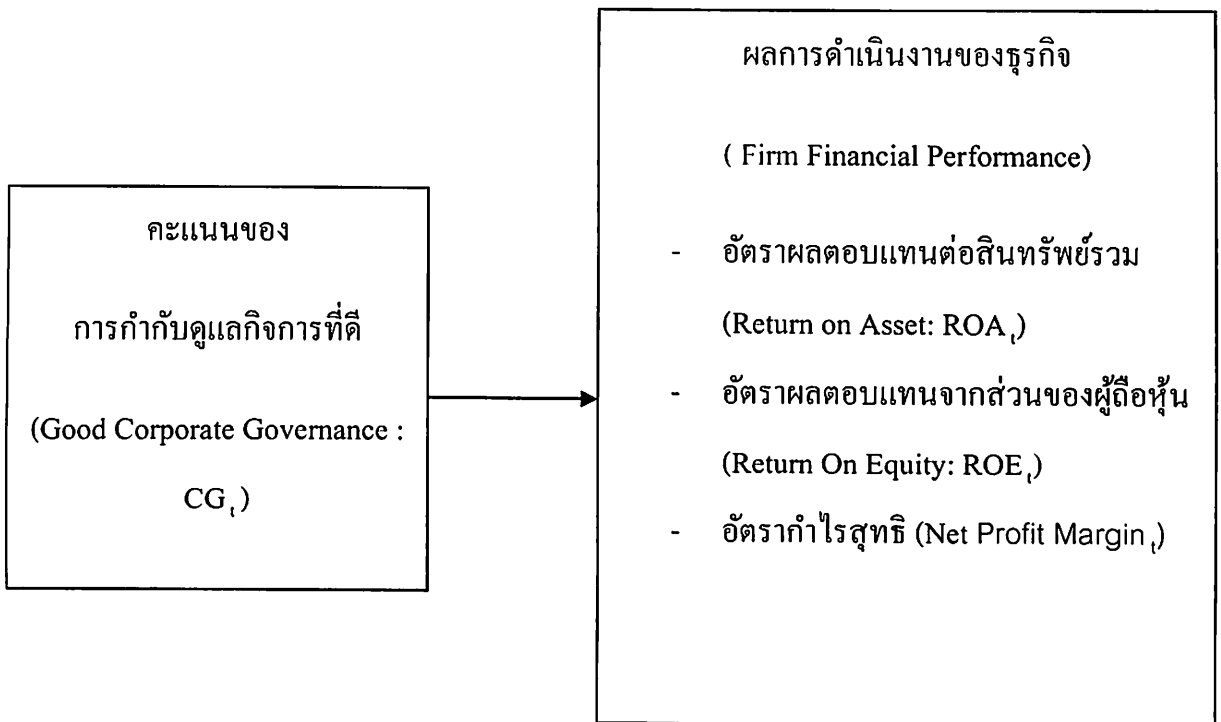
จากสาเหตุดังกล่าวจะเห็นได้ว่าธุรกิจเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและการดำรงชีวิตดังนั้นหากสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำก็อาจจะส่งผลกระทบต่อธุรกิจเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทั้งนี้การที่ธุรกิจจะสามารถเผชิญกับปัญหาดังกล่าวได้นั้น จะขึ้นอยู่กับการบริหารงาน การดำเนินงานของธุรกิจภายใต้สภาวะแรงกดดันจากสภาพแวดล้อมภายนอกที่อยู่นอกเหนือความควบคุมอาจจะส่งผลกระทบต่อความอยู่รอดของธุรกิจได้

จากปัญหาที่เกิดขึ้นจึงควรมีการนำการบริหารธุรกิจภายใต้การกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance) มาใช้ในการบริหารงานของธุรกิจ การกำกับดูแลกิจการหรือบรรษัทภิบาล (Corporate Governance หรือ CG) หมายถึง การบริหารจัดการบริษัทที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียในธุรกิจ (Business Stakeholders) ทุกฝ่ายซึ่งการกำกับดูแลกิจการที่ดีจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินกิจการโดยตรง โดยจะเป็นแรงผลักดันให้ธุรกิจจำเป็นต้องมีการจัดการแบบมืออาชีพ มีความโปร่งใส และมีมาตรฐานในระดับสากล ทำให้ธุรกิจสามารถแข่งขันได้ รวมถึงเป็นที่ยอมรับของผู้ถือหุ้นและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และมีหลักการที่ดี 5 เรื่อง ดังนี้คือ 1. สิทธิและความเท่าเทียมกันของผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสีย 2. บทบาทคณะกรรมการ 3. การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส 4. การควบคุมและบริหารความเสี่ยง และ 5. จริยธรรมกิจการ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2557:ออนไลน์) โดยที่สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการไทย (IOD: Thai Institute Of Directors) ได้รับการสนับสนุนจากคณะกรรมการบรรษัทภิบาลแห่งชาติ ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ร่วมกันจัดโครงการสำรวจการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพื่อรายงานผลการสำรวจการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยว่าแต่ละบริษัทมีการกำกับดูแลกิจการอยู่ในระดับใด (สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย, 2557:ออนไลน์) ทั้งนี้เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้บริหารให้ความสนใจที่จะทำการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการที่ดี ซึ่งจะส่งผลต่อภาพลักษณ์ของธุรกิจในการได้รับเลือกลงทุนของนักลงทุน และเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้มีส่วนได้เสียในธุรกิจ หรือผู้อื่นที่สนใจในธุรกิจนำมาใช้ในการตัดสินใจในการเลือกที่จะทำธุรกรรมต่างๆกับธุรกิจด้วย

ดังนั้น การกำกับดูแลกิจการนั้นจึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำเนินธุรกิจ เพราะเป็นสิ่งที่จะช่วยให้การดำเนินงานของธุรกิจมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความสามารถในการแข่งขัน เพิ่มความเชื่อมั่นแก่ผู้เกี่ยวข้อง และช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผู้ถือหุ้นนำไปสู่ความมั่นคงเจริญก้าวหน้าของธุรกิจในระยะยาวทำให้ข้อมูลทางการเงินของธุรกิจมีความน่าเชื่อถือซึ่งมีความเกี่ยวพันต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจเป็นอย่างยิ่ง ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องคะแนนของการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานหรือไม่ซึ่งในอนาคตจะสามารถนำผลการศึกษาดังกล่าวไปใช้ในการวางแผนพัฒนาในการดำเนินงานธุรกิจให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าอิสระ

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: กรณีศึกษาธุรกิจเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
  2. เพื่อใช้เป็นแนวทางให้กับผู้มีส่วนได้เสียในธุรกิจนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจลงทุน
- ภาพกรอบแนวความคิดการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ภาพประกอบที่ 1 ภาพกรอบแนวความคิดการศึกษาค้นคว้าอิสระ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ตั้งสมมติฐานทดสอบความสัมพันธ์ ไว้ 3 ประเด็น ดังนี้: -

สมมติฐานที่ 1 คะแนนของการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม

สมมติฐานที่ 2 คะแนนของการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น

สมมติฐานที่ 3 คะแนนของการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์กับอัตรากำไรสุทธิ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของการกำกับดูแลกิจการกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: กรณีศึกษาธุรกิจเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของการกำกับดูแลกิจการกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: กรณีศึกษาธุรกิจเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

2. ทำให้ทราบแนวทางเสนอให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียในกิจการนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจลงทุน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การกำกับดูแลกิจการ หมายถึง กระบวนการในการกำกับดูแลและควบคุมทั้งภายในและภายนอกของธุรกิจ โดยคณะกรรมการ ฝ่ายจัดการและผู้ถือหุ้น เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งได้คำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียในธุรกิจทุกฝ่ายโดยการศึกษาครั้งนี้ใช้ระดับคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดี

คะแนนของการกำกับดูแลกิจการ หมายถึง คะแนนของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทยที่ให้กับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยซึ่งจะเป็นเฉพาะกลุ่มธุรกิจเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีการกำกับดูแลกิจการที่ดี

ผลการดำเนินงาน หมายถึง สิ่งที่ยังบอกถึงความสามารถของธุรกิจว่าจะสามารถทำได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยการศึกษาครั้งนี้ใช้ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม(Return on Asset: ROA)อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Return On Equity: ROE)และอัตรากำไรสุทธิ

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on Asset: ROA) หมายถึง อัตราส่วนทางการเงินที่คำนวณโดยกำไรสุทธิหารด้วยสินทรัพย์รวม เพื่อแสดงให้เห็นว่าธุรกิจได้นำสินทรัพย์ที่มีอยู่ไปสร้างให้เกิดรายได้

อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น(Return On Equity: ROE) หมายถึง อัตราส่วนทางการเงินที่คำนวณโดยกำไรสุทธิหารด้วยส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าธุรกิจได้นำเงินลงทุนในส่วนของเจ้าของที่มีอยู่ไปสร้างให้เกิดรายได้

อัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin) หมายถึง อัตราร้อยส่วนทางการเงินที่คำนวณโดยกำไรสุทธิหารด้วยขายสุทธิ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าธุรกิจมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานและได้สร้างให้เกิดการทำกำไร

OECD หมายถึง หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีขององค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา(Organization for Economic Cooperation and Development: OECD)ซึ่งมีเกณฑ์ในการประเมิน ประกอบด้วย 6 หมวด คือ (1) โครงสร้างพื้นฐานด้านบรรษัทภิบาล (2) สิทธิของผู้ถือหุ้น(3) การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมผู้ที่มีส่วนได้เสียของบริษัท (4) การเปิดเผยข้อมูล (5) ความโปร่งใส และ (6) บทบาทและความรับผิดชอบของกรรมการบริษัท

IOD หมายถึง สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (ThaiInstitute of Directors: IOD)สนับสนุนกรรมการบริษัทในการพัฒนาความรู้ ทักษะ ตลอดจนเพื่อเพิ่มมุมมองของกรรมการบริษัท และพัฒนาความเป็นมืออาชีพของกรรมการ

CGR หมายถึง รายงานการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียน (Corporate Governance Report of Thai Listed Companies: CGR) เป็นรายงานที่นำเสนอผลจากโครงการสำรวจการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนที่สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทยจัดทำขึ้นเป็นประจำทุกปี

IMF หมายถึง กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund: IMF)เป็นองค์กรที่รัฐบาลของกลุ่มประเทศพันธมิตรได้ร่วมก่อตั้งขึ้น มีฐานะเป็นทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ